EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 8.11.2006
KOM(2006) 654 lõplik

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega sätestatakse Montenegro Euroopa partnerluse põhimõtted, prioriteedid ja tingimused

(esitanud komisjon)

SELETUSKIRI

Thessalonikis 19. ja 20. juunil 2003. aastal kokku tulnud Euroopa Ülemkogu kordas oma otsust toetada täielikult ja tõhusalt Lääne-Balkani riikide Euroopa perspektiivi. Ülemkogu kiitis heaks „Lääne-Balkanit käsitlevad Thessaloniki tegevussuunised", millega võetakse kasutusele Euroopa partnerlused vahendina, millega teostada Lääne-Balkani riikide Euroopa perspektiivi.

9. novembril 2005. aastal esitas komisjon ajakohastatud Euroopa partnerluse Serbia ja Montenegroga, mis hõlmas ka Kosovot, nagu see on määratletud ÜRO Julgeolekunõukogu 10. juuni 1999. aasta resolutsioonis 1244. Nõukogu võttis selle vastu 30. jaanuaril 2006. Pärast 21. mail toimunud referendumit kuulutas Montenegro 3. juunil 2006. aastal välja iseseisvuse. Sellele järgnes ELi ja selle liikmesriikide poolne tunnustamine. Seetõttu peab komisjon vajalikuks esitada ajakohastatud Euroopa partnerluse ettepanek ainult Montenegrole. Kõnealuse ettepaneku aluseks on praeguse, Serbiat ja Montenegrot (sealhulgas Kosovot) hõlmava Euroopa partnerluse Montenegroga seotud osad, mida on ajakohastatud Montenegro uusi pädevusi ja teda iseseisva riigina ees ootavaid väljakutseid käsitlevate prioriteetide lisamisega.

Kõnealune uuendatud Euroopa partnerlus põhineb nõukogu 22. märtsi 2004. aasta määrusel (EÜ) nr 533/2004. Kõnealuses partnerluses on loetletud riigi edasise Euroopa Liitu integreerumise ettevalmistamisega seotud lühikese ja keskmise tähtajaga prioriteedid. Euroopa partnerluse teostamiseks peaksid Montenegro pädevad ametiasutused välja töötama tegevuskava koos ajakava ja konkreetsete meetmetega, mida Montenegro kavatseb sel eesmärgil võtta. Komisjon jälgib prioriteetide elluviimist regulaarselt.

Euroopa partnerluse prioriteedid on aluseks ühenduse rahalise toetuse kavandamisel, mille andmist jätkatakse asjaomaste rahastamisvahendite, eelkõige nõukogu 17. juuli 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1085/2006 (millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA)) alusel.

Kavandataval nõukogu otsusel puudub finantsmõju. Eeltoodut arvesse võttes teeb komisjon nõukogule ettepaneku võtta vastu lisatud nõukogu otsuse eelnõu.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega sätestatakse Montenegro Euroopa partnerluse põhimõtted, prioriteedid ja tingimused

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 22. märtsi 2004. aasta määrust (EÜ) nr 533/2004 Euroopa partnerluse loomise kohta, eriti selle artiklit 2,[1]

võttes arvesse komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Thessalonikis 19. ja 20. juunil 2003. aastal kokku tulnud Euroopa Ülemkogu kiitis heaks Euroopa partnerluste kasutuselevõtmise vahendina, millega rakendada ellu Lääne-Balkani riikide Euroopa perspektiivi.

(2) Määrusega (EÜ) nr 533/2004 sätestatakse, et Euroopa partnerluste põhimõtteid, prioriteete ja tingimusi ning mis tahes hilisemaid muudatusi käsitlevaid otsuseid teeb nõukogu.

(3) Määruses (EÜ) nr 533/2004 on märgitud, et Euroopa partnerluse järelmeetmed tagatakse stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi alusel kehtestatud mehhanismide raames, eelkõige iga-aastaste arenguaruannete abil.

(4) 14. juunil 2004. aastal võttis nõukogu vastu otsuse luua esimene Euroopa partnerlus Serbia ja Montenegroga, kaasa arvatud Kosovoga, nagu see on määratletud ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1244.[2] Nõukogu otsustas 30. jaanuaril 2006. aastal kõnealust Euroopa partnerlust ajakohastada.[3]

(5) Pärast 21. mail toimunud referendumit kuulutas Montenegro 3. juunil 2006. aastal välja iseseisvuse.

---

[1] ELT L 86, 24.3.2004, lk 1.

[2] Nõukogu otsus 2004/520/EÜ, 14. juuni 2004, millega sätestatakse Serbia ja Montenegro, kaasa arvatud Kosovo, nagu on määratletud ÜRO Julgeolekunõukogu 10. juuni 1999. aasta resolutsioonis 1244, Euroopa partnerluse põhimõtted, prioriteedid ja tingimused (ELT L 227, 26.6.2004, lk 21).

[3] Nõukogu otsus 2006/56/EÜ, 30. jaanuar 2006, millega sätestatakse Serbia ja Montenegroga, kaasa arvatud Kosovo, nagu määratletud ÜRO Julgeolekunõukogu 10. juuni 1999. aasta resolutsioonis 1244, loodud Euroopa partnerluse põhimõtted, prioriteedid ja tingimused ning tunnistatakse kehtetuks otsus 2004/520/EÜ (ELT L 35, 7.2.2006, lk 32).

(6) Üldasjade ja välissuhete nõukogu 12. juuni 2006. aasta istungil otsustasid EL ja tema liikmesriigid arendada edasi suhteid Montenegro Vabariigi kui suveräänse ja iseseisva riigiga.

(7) Seetõttu on asjakohane luua Montenegroga uus Euroopa partnerlus, mille aluseks on 2006. aasta jaanuaris vastu võetud Serbiat ja Montenegrot hõlmava Euroopa partnerluse Montenegroga seotud osad, mida on ajakohastatud 2006. aasta arenguaruande tulemusi arvestades ja Montenegrot iseseisva riigina ees ootavaid väljakutseid käsitlevate prioriteetide lisamisega.

(8) Euroopa Liitu edasise integreerumise ettevalmistamiseks peaksid Montenegro pädevad ametiasutused ette valmistama kõnealuse Euroopa partnerluse prioriteetidega seonduva tegevuskava koos ajakava ja konkreetsete meetmetega.

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Vastavalt määruse (EÜ) nr 533/2004 artiklile 1 sätestatakse Montenegro Euroopa partnerluse põhimõtted, prioriteedid ja tingimused käesoleva otsuse lisas, mis moodustab selle lahutamatu osa ning asendab otsuses 2006/56/EÜ Montenegro kohta sätestatu.

Artikkel 2

Euroopa partnerluse rakendamist kontrollitakse stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi alusel kehtestatud mehhanismide kaudu, eelkõige komisjoni esitatavate iga-aastaste arenguaruannete abil.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja
[...]

LISA

MONTENEGRO 2006. AASTA EUROOPA PARTNERLUS

1. SISSEJUHATUS

Euroopa Ülemkogu kiitis heaks Euroopa partnerluste kasutuselevõtmise vahendina, millega rakendada ellu Lääne-Balkani riikide Euroopa perspektiiv.

9. novembril 2005. aastal esitas komisjon ajakohastatud Euroopa partnerluse Serbia ja Montenegroga, mis hõlmas ka Kosovot, nagu see on määratletud ÜRO Julgeolekunõukogu 10. juuni 1999. aasta resolutsioonis 1244. Nõukogu võttis selle vastu 30. jaanuaril 2006. Pärast 21. mail toimunud referendumit kuulutas Montenegro 3. juunil 2006. aastal välja iseseisvuse. Sellele järgnes ELi ja selle liikmesriikide poolne tunnustamine. Seetõttu peab komisjon vajalikuks esitada ajakohastatud Euroopa partnerluse ettepanek ainult Montenegrole. Kõnealuse ettepaneku aluseks on praeguse, Serbiat ja Montenegrot (sealhulgas Kosovot) hõlmava Euroopa partnerluse Montenegroga seotud osad. Sellega lisatakse Montenegro uued pädevused ja väljakutsed, mis teda iseseisva riigina ees ootavad.

Montenegro pädevad ametiasutused peaksid välja töötama kõnealuse Euroopa partnerluse prioriteetidega seonduva tegevuskava koos ajakava ja konkreetsete meetmetega.

2. PÕHIMÕTTED

Stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsess jääb Lääne-Balkani riikide Euroopa suunalise arengu raamistikuks kuni nende ühinemiseni tulevikus.

Määratletud põhiprioriteedid on seotud suutlikkusega täita 1993. aastal Kopenhaagenis toimunud Euroopa Ülemkogul püstitatud kriteeriume ning stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi nõudeid, eelkõige nõudeid, mis Ülemkogu on määratlenud oma 29. aprilli 1997. aasta ja 21.–22. juuni 1999. aasta järeldustes, Zagrebis 24. novembril 2000. aastal toimunud tippkohtumise lõppdeklaratsioonis ja Thessaloniki arengukavas.

3. PRIORITEEDID

Euroopa partnerluses loetletud prioriteedid on valitud sellisel alusel, et Montenegrol oleks reaalselt võimalik neid järgmise paari aasta jooksul täita või nende puhul olulist edu saavutada. Eristatakse lühiajalisi prioriteete, mis tuleks täita ühe kuni kahe aasta jooksul, ja keskmise tähtajaga prioriteete, mis tuleks täita kolme kuni nelja aasta jooksul. Prioriteedid käsitlevad nii õigusakte kui ka nende rakendamist.

Arvestades märkimisväärseid kulusid, mis kaasnevad EL nõuete täitmisega ning nende nõuete keerukusega teatavates valdkondades, ei hõlma käesolev partnerlus praeguses etapis kõiki olulisi ülesandeid. Riigi edusammudest lähtuvalt sisaldavad tulevased partnerlused täiendavaid prioriteete.

Peamised lühiajalised prioriteedid on kindlaks määratud ja rühmitatud loetelu alguses. Peamiste prioriteetide esitamise järjekord ei näita nende tähtsusjärjestust.

3.1. Lühiajalised prioriteedid

Peamised prioriteedid

– Tuleb vastu võtta laiapõhjalisel konsensusel põhinev uus põhiseadus, mis vastab Euroopa standarditele eelkõige inimõiguste ja vähemuste õiguste, kohtusüsteemi, auditi ning kaitse- ja julgeoleku struktuuride valdkonnas.

– Tuleb lõpule viia iseseisvale riigile omase õigusliku ja institutsionaalse struktuuri loomine, ka tuleb alla kirjutada ja ratifitseerida need rahvusvahelised lepingud, milles osales Serbia ja Montenegro liitriik.

– Tuleb jätkata jõupingutuste tegemist avaliku halduse, sealhulgas avaliku teenistuse palgasüsteemi ümberkorraldamiseks, et tagada läbipaistev töölevõtmise kord, professionaalsus ja vastutus; eriti on vaja tugevdada Euroopa integratsiooni struktuure kõigil tasanditel (sealhulgas asjaomased ministeeriumid ja parlamendid) ning tõhustada ELiga seotud küsimuste koordineerimise mehhanisme.

– Tuleb lõpule viia kohtusüsteemi ümberkorraldamise kavad; kõrvaldada parlamendi pädevusest töölevõtmine ning karjäärijuhtimine ja luua professionaalsetel ning objektiivsetel kriteeriumitel põhinevad läbipaistvad valiku- ja karjääriarendamise menetlused, ratsionaliseerida kohtusüsteem, moderniseerida kohtumenetlusi ja parandada haldust, rahastada kohtusüsteemi piisavalt ja jätkusuutlikult.

– Tuleb tugevdada parlamentaarset kontrolli kaitse- ja julgeolekustruktuuride üle.

– Tuleb jätkuvalt tagada täieulatuslik koostöö endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtuga.

– Tuleb suurendada stabiliseerimis- ja assotsieerimislepinguga võetud kohustustest tulenevate meetmete võtmise ja rakendamise suutlikust, eelkõige tuleb tõsta tolli suutlikkust kohaldada nõuetekohaselt päritolureegleid ja halduskoostöö meetodeid.

Poliitilised kriteeriumid

<u>Demokraatia ja õigusriik</u>

Valimised

– Vastavalt demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo soovitustele tuleb depolitiseerida valimiste korraldamine, tõhustada valimiste toimimist eelkõige seoses tulemuste teatamisega, kodifitseerida valimisseadistikku, tuleb kehtestada meedias valimiskampaaniate kajastamise eeskirjad ning **võtta vastu eeskirjad, mis tagavad parlamendikohtade jagamise läbipaistvuse** vastavalt Euroopa standarditele, ning luua läbipaistev kampaaniate rahastamise raamistik.

Parlament

– Parlamendi üldist pädevust seadusandja ja kontrollijana tuleb suurendada eelkõige hiljuti vastu võetud uue kodukorra kaudu.

– Parlamendi suutlikkust uutes pädevusvaldkondades tuleb suurendada.

– Euroopa-integratsiooni komisjoni tegevust tuleb tugevdada ning talle tuleb võimaldada asjakohast haldus- ja eksperttuge.

Avalik haldus

– Tuleb tõsta ombudsmani institutsiooni haldussuutlikkust ja tagada nõuetekohaste järelmeetmete võtmine vastavalt ombudsmani soovitustele.

– Tuleb jätkata detsentraliseerimisprotsessi rakendamist ja parandada omavalitsuste suutlikkust.

Kohtusüsteem

– Tuleb tagada kohtunike, prokuröride ja kohtu abipersonali kohustuslikku esialgset väljaõpet ja jätkukoolitust käsitlevate õigusaktide rakendamine ning jätkuvalt tuleb tugevdada kohtuametnike koolituskeskuse tegevust.

– Tuleb lõpule viia kohtusüsteemi ümberkorraldamise kavad. Tuleb kõrvaldada parlamendi pädevusest töölevõtmine ning karjäärijuhtimine ja luua professionaalsetel ning objektiivsetel kriteeriumitel põhinevad läbipaistvad valiku- ja karjääriarendamise menetlused, ratsionaliseerida kohtusüsteem, moderniseerida kohtumenetlusi ja parandada haldust, rahastada kohtusüsteemi piisavalt ja jätkusuutlikult.

– Tuleb tagada prokuratuuri sõltumatuse ja tõhususe tugevdamine, sealhulgas seoses eelarveküsimustega. Tuleb tugevdada organiseeritud kuritegevusega tegelevate prokuröride sõltumatust ning tõsta suutlikkust korruptsioonivastase võitluse valdkonnas.

– Tuleb tõsta justiitsministeeriumi suutlikkust rahvusvahelise õigusalase koostöö valdkonnas.

Korruptsioonivastane poliitika

– Tuleb muuta huvide konflikti käsitlevat seadust ning rakendada seda ametnike võimalike huvide konflikte käsitlevate juhtumite vältimiseks.

– Tuleb tõhustada jõupingutusi korruptsioonivastase strateegia rakendamiseks eelkõige asjakohaste finants- ja inimressursside pakkumise kaudu õiguskaitseasutustele, et tagada strateegia rakendamine.

– Tuleb välja töötada ja täiesulatuses rakendada poliitilisi parteisid ja nende rahastamist käsitlevaid seadusi, tagades läbipaistvuse ja selguse.

<u>Inimõigused ja vähemuste kaitse</u>

– Tuleb tagada tõhusad mehhanismid rahvusvahelistest kokkulepetest tulenevate kohustuste täitmiseks, pidades eelkõige silmas Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ja Euroopa piinamise tõkestamist käsitlevat konventsiooni.

– Tuleb võtta kõikehõlmavaid ja läbipaistvaid meetmeid kõigi väidetavate halva kohtlemise juhtude suhtes. Tuleb tugevdada sisekontrolliteenistusi, kes tegelevad õiguskaitsetöötajatega seotud halva kohtlemise juhtudega.

– Tuleb parandada vanglatingimusi eelkõige selliste haavatavate rühmade puhul nagu alaealised õigusrikkujad ja psühhiaatrilist ravi vajavad isikud, tuleb tagada pikaajaliste kinnipeetavate ja organiseeritud kuritegevuse eest kinnipeetavate vanglatingimuste nõuetekohane järelevalve, tuleb tagada karistusasutuste personali täiendõpe ja erivajadustele vastavate võimaluste parandamine.

– Tuleb vastu võtta kõikehõlmavad diskrimineerimise vastased õigusaktid.

– Tuleb tagada avalikule teabele juurdepääsu seaduse rakendamine. Tuleb jätkata Montenegro raadio- ja televisioonikompanii ümberkorraldamist avalik-õiguslikuks ringhäälinguorganisatsiooniks ja tuleb eraldada selleks vajalikud vahendid.

– Tuleb rakendada valitsusväliste organisatsioonide ja valitsusasutuste koostöö memorandumit.

– Tuleb jätkata vara tagastamist käsitlevate õigusaktide rakendamist.

– Vähemuste õiguste kaitseks tuleb pakkuda piisav raamistik, sealhulgas ka põhiseaduslikul tasandil. Tuleb rakendada romide, sealhulgas põgenike integreerimise seisukohalt asjakohast strateegiat ja tegevuskava.

Piirkondlikud küsimused ja rahvusvahelised kohustused

Jätkuvalt tuleb tugevdada piirkondlikku koostööd ja heanaaberlikke suhteid. Naaberriikidega sõlmitud vabakaubanduslepinguid tuleb rakendada eelkõige uue Kesk-Euroopa Vabakaubanduslepingu raames. Piiriülest koostööd tuleb parandada organiseeritud kuritegevuse, uimastiäri ja salakaubanduse vastase võitluse, õigusalase koostöö, piirikontrolli, keskkonna, transpordi ja energeetika valdkonnas.

– Tuleb tagada põgenike ja riigisiseselt ümberasustatud isikute õigustekaitse. Tuleb tunnistada kehtetuks kõik diskrimineerivad sätted tööturu, omandiõiguse, õiguskaitsevahendite ja kodakondsuse valdkonnas, tagada takistamatu juurdepääs tervishoiuteenustele ja isiklike dokumentide kättesaadavus. Tuleb tagada tegelik valikuõigus püsiva tagasipöördumise ning integreerumise vahel ja pakkuda integreerumise valinutele vastavad tingimused.

– Organiseeritud kuritegevusega ja finantskuritegevusega, sealhulgas korruptsiooniga võitlemist käsitlevad riiklikud õigusaktid ja tavad tuleb viia vastavusse asjaomaste rahvusvaheliste standardite ja kokkulepetega asjaomaste rahvusvaheliste lepingute allakirjutamise ja ratifitseerimise kaudu Euroopa Nõukogu ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni tasandil.

Majanduslikud kriteeriumid

– Tuleb säilitada makromajanduslik stabiilsus, jätkates vajalikku eelarve kohandamist ja stabiliseerimist.

– Tuleb arendada institutsionaalset ja analüütilist suutlikkust, mis on vajalik komisjoni talituste väljapakutud majandus- ja maksuprogrammi koostamiseks ja rakendamiseks.

– Tuleb rakendada riiklike kulutuste haldamise süsteemi, eelkõige programmide eelarvete koostamise, keskmise perioodi eelarve koostamise ning tekkepõhise raamatupidamise elementide kasutuselevõtu abil.

– Kapitalieelarve, sealhulgas omavalitsuste kapitalikulud tuleb täies mahus integreerida valitsemissektori eelarvesse,.

– Tuleb jätkata riigiettevõtete ümberkorraldamise ja erastamise protsessi**.**

– Tuleb vastu võtta ja rakendada kindlustusjärelevalve seadust.

– Tuleb jätkata jõupingutusi tööjõu kohanemisvõime ja oskuste edendamiseks, kaasates kõnealusesse protsessi täies ulatuses ka tööandjad ja ametiühingud.

– Tuleb jätkata Montenegro kaubanduskorra vajalikku kohandamist, viies selle vastavusse autonoomsete kaubandusmeetmete ning tulevase stabiliseerimis- ja assotsieerimislepinguga.

Euroopa standardid

Siseturg

Kaupade vaba liikumine

– Tuleb lõpule viia jõupingutused kaubandusele soodsate tingimuste loomisel standardimise, sertifitseerimise, metroloogia, akrediteerimise ja vastavushindamise õigustiku ja institutsionaalse korra vastavusse viimiseks EL õigustikuga. Tuleb alustada Euroopa standardite rakendamist.

– Tuleb kehtestada sisemised konsultatsiooni- ja teavitamismehhanismid uutele tehnilistele eeskirjadele, mis käsitlevad kaubandusele mõju omavaid meetmeid enne nende vastuvõtmist.

– Tuleb luua aktiivse tarbija- ja tervisekaitse õigusraamistik ja haldussuutlikkus, mis vastab EL tarbijakaitse ja tervishoiupoliitikale.

– Tuleb jätkata WTO eeskirjade ja kohustuste täitmiseks vajalikke reforme, et kiirendada ühinemist WTOga.

Toll ja maksustamine

– Tuleb viia tollialased õigusaktid ja tolliprotseduurid veelgi enam ühenduse õigustikuga vastavusse. Tuleb jätkata tolliasutuste ajakohastamist kõrge haldussuutlikkuse tagamiseks ja korruptsiooni, piiriülese kuritegevuse ja maksudest hoidumise vastu võitlemiseks.

– Tuleb muuta ja rakendada päritolureegleid käsitlevaid õigusakte, et oleks võimalik kasutusele võtta õiguslik alus ELi päritolureeglite kohaldamiseks autonoomsete kaubandusmeetmete suhtes, ja tagada, et ettevõtjad ja tolliametnikud saavad teavet ning koolitust.

– Maksualased õigusaktid tuleb veelgi enam ühenduse õigustikuga ühtlustada. Tuleb tõhustada maksuseaduste rakendamist, keskendudes tulude kogumise parandamisele ja tulude kontrollimisele, et vähendada maksupettusi.

– Tuleb kohaldada äriühingute maksustamise juhendi põhimõtteid ning tagada uute maksumeetmete vastavus neile.

Konkurents

– Tuleb luua konkurentsiamet ning anda piisavad vahendid, et amet saaks täielikult iseseisvalt toimida.

– Tuleb tugevdada riigiabi raamistikku ja suurendada läbipaistvust esimese sammuna riigiabi kontrollimise suunas vastavalt stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu nõuetele.

Riigihanked

– Tuleb rakendada ELi põhimõtetele vastavat tõhusat riigihankekorda, sealhulgas õiguskaitsevahendite osas. Tuleb tagada menetluste täielik läbipaistvus lepingu maksumusest sõltumata ning välistada diskrimineerimine Montenegro ja EL tarnijate vahel.

– Tuleb tagada riigihankeameti ning järelevalveasutuse loomine ja toimimine ning nimetatud asutuste haldussuutlikkuse parandamine; võimaldada tellimuste eest vastutavale personalile tuleb võimaldada asjakohast koolitust, mis käsitleb riigihanke eeskirjade rakendamist.

Intellektuaalomandiõigus

– Märkimisväärselt tuleb tõsta intellektuaalomandi õiguste kaitse taset, eelkõige intellektuaalomandi õiguste kaitset käsitleva üldise õigusraamistiku vastu võtmise kaudu, mis sisaldab ka tõhusaid jõustamissätteid ning luues intellektuaalomandi õiguste ameti.

– Tuleb tugevdada kõnealuse valdkonna rakendamis- ja jõustamissuutlikkust, sealhulgas piirivalve, õiguskaitse- ja kohtuasutuste osas.

– Tuleb ametlikult kinnitada osalemine intellektuaalomandiõiguse valdkonna peamistes rahvusvahelistes kokkulepetes.

Finantsteenused

– Finantsinstitutsioonide ning –turgude regulatiiv- ja järelevalveraamistikku tuleb tugevdada ELi praeguste tavade kohaselt eriti pangandussektoris.

– Koostööd tuleb tugevdada selliste välismaiste pankade päritoluriikide järelevalveasutustega, kellel on Montenegros suuri tütarettevõtteid, ka koostöölepingute kaudu.

Äriühinguõigus

– Tuleb tugevdada eelkõige finantsinstitutsioonide ja börsiettevõtete poolset finantsaruandluse nõuete jõustamist.

Tööhõive ja sotsiaalpoliitika

– Tuleb parandada töö- ja sotsiaalministeeriumi suutlikust poliitika väljakujundamise ja järelevale valdkonnas, keskendudes noorte, naiste ja haavatavate rühmade tööturule integreerimisele, [Montenegro tööhõiveteenistuse rakendatud aktiivsete tööhõivemeetmete tulemusjuhtimist tuleb parandada.]

– Tööinspektsiooni tööd tuleb töötervishoiu ja –ohutuse tagamiseks tugevdada.

– Koolisüsteemi ja elukestva õppe taseme tõstmiseks tuleb jõupingutusi suurendada.

– Kõrghariduse kvaliteeti, tõhusust ja tähendust tuleb jätkuvalt parandada ning kõrghariduse integreerumist Euroopa kõrgharidusruumi tuleb toetada.

Valdkondlik poliitika

Tööstus ning väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted

– Tuleb jätkata Euroopa väikeettevõtluse harta rakendamist.

– Tuleb tõhustada investeeringute edendamise agentuuri tegevust. Tuleb parandada ettevõtjate huvide kaitsmise/nõustamise võimalusi.

– Tuleb vastu võtta seadus litsentseerimise ühtlustamise ja kiirendamise ning lubade väljastamise süsteemi kohta, rakendada õigusakte tihedas koostöös kohalike omavalitsustega, samuti tuleb vastu võtta ja rakendada kaubandustõkete vähendamist käsitlev tegevuskava.

– VKEde riikliku tagatisfondi kasutuselevõttu ja rakendamist tuleb kiirendada.

Põllumajandus ja kalandus

– Tuleb jätkuvalt tugevdada haldussuutlikkust põllumajandus- **ja maaelu arengu** poliitika kujundamisel ja rakendamisel.

– Tuleb võtta vastu toiduohutuse, loomade heaolu ja uus veterinaaria seadus ning tõhustada veterinaar- ja fütosanitaarteenistusi, sealhulgas kontrolli- ja laborivõimsust.

– Tuleb jätkata jõupingutusi, et viia õigusaktid vastavusse ELi veterinaar- ja fütosanitaarõigustikuga, sealhulgas integreeritud toiduohutuse süsteemi loomine, mille eesmärk on vältida kattumist ja tõsta toiduohutust. Tuleb ette valmistada veiste identifitseerimise ja registreerimise süsteem, mis vastab ELi nõuetele.

– Kalandusstrateegia koostamine tuleb lõpule viia ning tuleb parandada Montenegro suutlikkust teostada ELi standarditele vastavat kalanduspoliitikat ning võimet teha rahvusvahelist koostööd.

Keskkond

– Tuleb jätkata õigusaktide ühtlustamist EL õigusaktide ja standarditega, eelkõige keskkonnakaitse raamõigusaktide osas. Arendada tuleb vastuvõetud õigusaktide rakendamise ja jõustamise haldussuutlikkust.

– Tuleb välja töötada üldine keskkonnakaitsestrateegia (vesi, jäätmed, õhk). Vastu tuleb võtta maakasutuskava, säästva arengu strateegia ja valdkondlikud strateegiad (rannikuala integreeritud majandamine, bioloogiline mitmekesisus, kliimamuutused). Tuleb tugevdada keskkonnajuhtimise haldussuutlikkust.

Transpordipoliitika

– Kooskõlas Euroopa ühtse õhuruumi lepingule allakirjutamisega võetud kohustustega tuleb jätkata lennundusalaste õigusaktide, sealhulgas lennuliikluse juhtimist käsitlevate õigusaktide vastavusseviimist ühenduse õigustikuga.

– Tuleb tõhustada tsiviillennundusameti tegevust ja määrata ametisse sõltumatult tegutsev lennuõnnetusi uuriv ametiasutus, lennunavigatsiooniteenuste osutaja riiklik järelevalveasutus ning lennureisijate õiguste täitmise eest vastutav ametiasutus.

– Tuleb jätkata Kagu-Euroopa transpordi piirkondliku tuumikvõrgu väljaarendamist käsitleva vastastikuse mõistmise memorandumi rakendamist, sealhulgas koostööd Kagu-Euroopa transpordivaatlusvõrgu raames.

– Tuleb rakendada maanteetranspordiseadust (sealhulgas vastavate rakendusstruktuuride loomine). Tuleb tagada piisavad vahendid transpordivaldkonna infrastruktuuri ja asutuste töös hoidmiseks.

Energeetika

– Tuleb ratifitseerida ja jätkata energiaühenduse lepingu raames võetud kohustuste täitmist.

– Tuleb koostada ja rakendada energeetika valdkonna arengustrateegiat ja energiatõhususe strateegiat; Tuleb tugevdada majandusministeeriumi haldussuutlikkust energeetika valdkonnas;

– Tuleb asutada tuumaohutuse ja kiirguskaitse valdkonna reguleeriv organ ning vastu võtta kõnealust valdkonda käsitlevad õigusaktid.

Infoühiskond ja meedia

– Tuleb edendada turukonkurentsi, tõhustades selleks telekommunikatsiooniameti tööd ja kohaldades asjaomaseid õigusakte, eelkõige kehtestades turul vajalikke konkurentsivõimelisi kaitsemeetmed.

– Tuleb parandada majandusministeeriumi haldussuutlikkust elektroonilise side valdkonnas. Tuleb jätkata tariifide tasakaalustamist ning tuleb üle vaadata sidumistariifidega seotud tingimused ja litsentsitasudega seotud küsimused.

– Tuleb tagada ringhäälingu tegevuse sõltumatus.

– Tuleb tagada Montenegro raadio ja televisiooni sujuv ümberkorraldamine avalik-õiguslikuks ringhäälinguorganisatsiooniks ja võimaldada piisavad vahendid selle tõhusa toimimise tagamiseks.

Finantskontroll

– Avaliku sektori sisefinantskontrollistrateegiat tuleb edasi arendada, seades lühikese ja keskmise tähtajaga eesmärke ning võttes kasutusele IT-tugisüsteemi. Tuleb parandada siseauditeerimise mahtu.

– Tuleb jätkata riigikontrolli tegevuse tõhustamist ning riigikontrollile tuleb anda piisavad põhiseaduslikud tagatised.

Statistika

– Statistilisi andmeid tuleb koguda ja avalikustada vastavalt majandus-, kaubandus-, raha- ja finantsvaldkonna statistilistele nõuetele kooskõlas ELi kehtiva tavaga.

– Tuleb läbi vaadata ja vastu võtta statistika koostamise üldplaan, eesmärgiga parandada statistika kvaliteeti ja laiendada selle ulatust. Tuleb tõhustada põllumajandusstatistika koostamist ja töötlemist vastavalt ELi standarditele ja meetoditele; Tuleb rakendada 2007. aasta HS nomenklatuuri.

Õigus-, vabadus- ja turvalisusküsimused

Viisad, piirikontroll, varjupaigaõigus ja ränne

– Seoses viisapoliitikaga tuleb arendada institutsionaalset suutlikkust ning ühtlustada viisapoliitika ELi viisapoliitikaga.

– Tuleb tugevdada ühtset piirihalduse põhimõtet ning tagada selle järjepidev rakendamine kõigi vastutavate ametiasutuste, sealhulgas tsiviilkontrolli poolt.

– Tuleb vastu võtta varjupaigaseadus ja välja ehitada kavandatud vastuvõtukeskused varjupaigataotlejatele ja pagulastele.

Rahapesu

– Tuleb tagada rahapesuvastaste õigusaktide tõhus rakendamine ning kooskõlastamine ja tugevdada rahapesu andmebürood.

Uimastid

– Tuleb edasi arendada uimastite ja ebaseaduslikult üle piiri toimetamise vastase keskuse rahvusvahelise koostöö suutlikkust ning parandada analüüsivõimet muuhulgas uute andmebaaside kasutuselevõtu kaudu.

– Tuleb välja töötada ELi 2005.–2012. aasta uimastistrateegia ja ELi 2005.–2008. aasta uimastialase tegevuskavaga kooskõlas olev uimastite kuritarvitamise ja uimastiäri vastase võitluse riiklik strateegia ning käivitada uimasteid käsitlev üldsuse teadlikkust tõstev kampaania.

– Kasutusele tuleb võtta standardid, millega takistatakse lähteainete ja muude keemiliste ainete kasutamist ebaseaduslikuks uimastite valmistamiseks.

– Tuleb parandada asjaomaste õiguskaitseorganite suutlikkust võidelda uimastite kuritarvitamise ja uimastiäri vastu.

Politsei

– Politsei professionaalset suutlikkust tuleb tõhustada erialase koolituse, luuretegevuse ja riskianalüüsivahendite arendamise abil.

– Tagada tuleb politseiakadeemia tegevus.

Võitlus organiseeritud kuritegevuse ja terrorismiga

– Tuleb kehtestada tõhusad institutsionaalsed mehhanismid asutustevaheliseks koostööks organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse valdkonnas ning parandada politseiasutuste suutlikkust organiseeritud kuritegevuse vastases võitluses.

– Tuleb parandada suutlikkust kasutada uurimise erimeetodeid koos asjakohaste tagatistega ning tugevdada kriminaalluuret.

– Tuleb vastu võtta õigusaktid ja arendada suutlikkust kriminaalsel teel saadud varade ja tulu konfiskeerimiseks.

– Tuleb tõhustada rahvusvahelist koostööd ja terrorismi ning organiseeritud kuritegevuse ennetamist ja selle vastast võitlust käsitlevate rahvusvaheliste konventsioonide rakendamist; tuleb tõhustada koostööd ja teabevahetust kõigi julgeolekuteenistuse harude vahel ning muude riikidega; tuleb takistada terroriaktide rahastamist ja ettevalmistamist.

Inimkaubandus

– Jätkuvalt tuleb tugevdada inimkaubanduse vastast võitlust, sealhulgas kannatanutele piisavat abi ja kaitset pakkudes.

Isikuandmete kaitse

– Tuleb vastu võtta isikuandmete kaitset käsitlevad õigusaktid ja luua andmekaitsega tegelev sõltumatu järelevalveasutus.

– Tuleb teha vajalikud sammud Europoliga koostöölepingu sõlmimise ettevalmistamiseks.

3.2. Keskmise tähtajaga prioriteedid

Poliitilised kriteeriumid

<u>Demokraatia ja õigusriik</u>

Põhiseaduslikud küsimused

– Euroopa standarditele vastavat uut põhiseadust tuleb rakendada täies ulatuses.

Valimised

– Valimiste korraldamisel tuleb jätkata kõrgetasemeliste standardite järgimist, tuleb jõustada läbipaistev kampaaniate rahastamise raamistik.

Parlament

– Tuleb jätkata parlamendi suutlikkuse tõhustamist kõigis valdkondades, eelkõige seoses ELi õigustiku vastuvõtmisega.

Avalik haldus

– Tuleb veelgi tugevdada Euroopaga integratsiooni üksusi eri valdkondade ministeeriumites ning ELi küsimuste koordinatsioonimehhanisme, sealhulgas stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingut ning ühinemiseelset abi rahastamisvahendit käsitlevates küsimustes.

– Tuleb välja töötada põhimõtted, menetlused ja haldussuutlikkus ELi abi detsentraliseeritud rakendussüsteemi loomiseks vastavalt ELi nõuetele.

– Tuleb jätkata inimressursi haldamisega tegeleva asutuse tegevuse tõhustamist. Tuleb tugevdada poliitiliste otsuste tegemise protsessi. Tuleb jätkata detsentraliseerimisreformi rakendamist.

– Tuleb jätkata läbipaistva töölevõtmise, professionaalsuse ja vastutuse tugevdamist muuhulgas ka eetikakoodeksi ja suuniste abil.

– Tuleb jätkata relvajõudude ümberkorraldamist ja reformimist, vajadusel ka isikkoosseisu kärpimist.

Kohtusüsteem

– Tuleb tagada kohtuametnike koolituskeskuse nõuetekohane toimimine. Tuleb rakendada kohtusüsteemi IT strateegia.

– Tuleb lõpule viia kohtureformi strateegilise raamistiku koostamine, reformikavade rakendamine, läbipaistvate töölevõtmis- ja karjäärijuhtimismenetluste rakendamine, jätkuvalt tuleb suurendada kohtusüsteemi ressursse.

– Jätkuvalt tuleb tõsta prokuratuuri tõhusust.

– Tuleb jätkata justiitsministeeriumi suutlikkuse tõstmist rahvusvahelise õigusalase koostöö valdkonnas.

Korruptsioonivastane poliitika

– Korruptsioonivastast võitlust ja ennetustööd tuleb jätkata sihikindlalt kõigil tasandeil ning korruptsiooni ennetamisele ja tõkestamisele tuleb eraldada rohkem vahendeid. Tuleb tagada ÜRO korruptsioonivastase võitluse konventsiooni ja asjaomaste Euroopa Nõukogu konventsioonide täielik täitmine.

– Tuleb kehtestada riigi ja rahvusvaheliste, sealhulgas ELi rahaliste vahenditega seotud võimalike pettusejuhtumite ja muude rikkumiste tuvastamise, menetlemise ja järelmeetmete tõhus kord.

<u>Inimõigused ja rahvusvähemuste kaitse</u>

– Tuleb rakendada diskrimineerimisevastaseid ja vähemuste õigusi käsitlevaid õigusakte.

– Tuleb jätkata vanglatingimuste parandamist.

– Õiguskaitseasutuste poolset halba kohtlemist tuleb ennetada ja sellega tegeleda.

– Tuleb tagada puuetega laste ja vähemusrühmadesse kuuluvate laste kaasamine tavaharidussüsteemi ning korraldada ümber lastehooldussüsteem.

– Tuleb edendada jätkuvalt vähemuste integreerumist ja rahvusrühmade vahelisi häid suhteid.

– Tuleb jätkata koostööd valitsusväliste organisatsioonidega valitsuse ja omavalitsuste tasandil.

Piirkondlikud küsimused ja rahvusvahelised kohustused

– Tuleb hõlbustada nende pagulaste integreerumist, kes otsustavad mitte tagasi pöörduda. Tuleb rakendada pagulasi käsitlevat riigi strateegiat osana laiemast sotsiaalse kaasatuse ja sotsiaalse integreerumise strateegiast.

– Tuleb jätkata piirkondlike koostöölepingute rakendamist.

Majanduslikud kriteeriumid

– Tuleb tugevdada makromajanduslikku stabiilsust eelarvekohanduste ja konsolideerimise jätkamise abil, et vähendada väliskaubandusbilansi puudujääki.

– Tuleb tõhustada valitsemissektori kulusid, eelkõige parandades eelarvemenetlust ja finantsjuhtimist kesk- ja kohalikul tasandil. Tuleb suurendada eelarve koostamise ja täitmise suutlikkust prioriteetide seadmise võimaldamiseks.

– Järkjärgulise liberaliseerimise kaudu tuleb tagada paindlikum tööturg.

– Tuleb tugevdada ärikeskkonda, et edendada erasektori ja tööhõive arengut. Eelkõige tuleb lihtsustada kaubandusega seotud kohtumenetlust, eriti pankrotimenetluste puhul.

– Tuleb alustada integreeritud teaduspoliitika kujundamist ning rakendamist teadus- ja arendustegevuse toetamiseks.

Euroopa standardid

SISETURG

Kapitali vaba liikumine

– Kapitali ja maksete liikumine tuleb täielikult liberaliseerida vastavalt ELi põhimõtetele.

Kaupade vaba liikumine

– Tuleb arendada edasi standardimist, eriti Euroopa standardite kasutuselevõtmise teel. Tuleb jätkata uuel ja üldisel lähenemisviisil ning vanal lähenemisviisil põhinevate direktiivide ülevõtmist. Tuleb kehtestada ühenduse õigustikule vastav turujärelevalvestruktuur.

Toll ja maksustamine

– Tuleb tagada Montenegro tolli ja maksustamist käsitlevate õigusaktide jätkuv lähendamine ühenduse õigustikule ning tõsta veelgi haldussuutlikkust tollialaste õigusaktide rakendamiseks ning võitluseks korruptsiooni, piiriülese kuritegevuse ja maksudest hoidumise vastu.

– Tuleb suurendada läbipaistvust ning tõhustada teabevahetust ELi liikmesriikidega, et hõlbustada maksudest hoidumist ja maksustamise vältimist takistavate meetmete jõustamist.

– Tuleb luua läbipaistev teabevahetus komisjoni ja liikmesriikidega, et tugevdada maksupettust, maksudest hoidumist ja maksustamise vältimist takistavate meetmete jõustamist.

Konkurents

– Tuleb jätkata konkurentsiameti ja tema tegevuse sõltumatuse tõhustamist.

– Tuleb jätkata riigiabi raamistiku tugevdamist ja riigiabi järelevalve tuleb korraldada vastavalt stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu nõuetele.

Riigihanked

– Tuleb jätkata riigihangete korra tugevdamist, sealhulgas kommunaalteenuste sektoris ja seoses kontsessioonidega, suurendades riiklike õigusaktide ühtlustamist ühenduse õigustikuga ja tõstes riigihankeameti, järelevalveasutuse ja lepingutega tegelevate üksuste haldussuutlikkust.

– Tuleb jätkuvalt tagada menetluste täielik läbipaistvus lepingu maksumusest sõltumata ning välistada diskrimineerimine Montenegro ja EL tarnijate vahel.

Intellektuaalomandiõigus

– Tuleb tagada ELi eeskirjadega samaväärne kaitse tase, ühtlustades riiklikud õigusaktid täies mahus EL intellektuaalomandi õiguste õigustikuga ning jätkuvalt tugevdades kõigi asjaomaste valitsusasutuste, sealhulgas piirivalve, õiguskaitse- ja kohtuasutuste, haldussuutlikkust.

Finantsteenused

– Tuleb kehtestada finantsinstitutsioonide ning –turgude regulatiiv- ja järelevalveraamistik, mis vastab ELi kehtivale tavale.

Äriühinguõigus

– Tuleb alustada finantsaruandluse nõuete ühtlustamist ühenduse õigustikuga ja tagada nende tõhus jõustamine.

Tööhõive ja sotsiaalpoliitika

– Tuleb jätkuvalt parandada töö- ja sotsiaalministeeriumi suutlikust poliitika väljakujundamise ja järelevale valdkonnas, keskendudes noorte, naiste ja haavatavate rühmade tööturule integreerimisele ning sotsiaalpoliitika moderniseerimisele; Montenegro

tööhõiveteenistuse rakendatud aktiivsete tööhõivemeetmete tulemusjuhtimist tuleb veelgi parandada.

Valdkondlik poliitika

Tööstus ning väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted

– Tuleb tagada väikeettevõtete Euroopa harta täielik rakendamine.

– Tuleb alustada õigusliku mõju hindamist. Tuleb parandada rahastamisvõimalusi ja arendada ettevõtluse tugistruktuure (klastrid, inkubaatorid, ettevõtlus-/tehnoloogiapargid).

Põllumajandus ja kalandus

– Tuleb jätkata haldussuutlikkuse tõhustamist põllumajanduse ja maaelu arengu poliitika kujundamisel ja rakendamisel. Tuleb välja töötada maaelu arengu poliitika ja alustada selle rakendamist.

– Tuleb tugevdada toiduohutuse alast institutsionaalset suutlikkust. Tuleb välja töötada toiduainetööstuse ajakohastamise programm, et viia toiduainetööstus vastavusse ELi nõuetega. Tuleb võtta meetmeid lammaste ning kitsede identifitseerimiseks ja nende liikumise registreerimiseks. Tuleb võtta meetmeid omamaise taimekasvatuse tõhusa kontrollimise tagamiseks, eelkõige toodete puhul, millele kehtivad ELi erinõuded.

– Tuleb võtta meetmeid kalanduspoliitika lähendamiseks ELi standarditele, eelkõige ressursside majandamise, järelevalve, kontrolli ning turu- ja struktuuripoliitika valdkonnas.

Keskkond

– Tuleb jätkata õigusaktide, eelkõige õhusaastet, veemajandust ja kemikaale käsitlevate õigusaktide ühtlustamist EL õigusaktide ja standarditega.

– Tuleb alustada maakasutuskava ja üldise keskkonnakaitsestrateegia rakendamist. Tuleb alustada säästva arengu strateegia ja muude valdkondlike strateegiate (rannikuala integreeritud majandamine, bioloogiline mitmekesisus, kliimamuutused) rakendamist. Tuleb tagada elujõuline finantsraamistik keskpika perioodi ja pikaajalise keskkonnakaitsepoliitika rakendamiseks.

– Tuleb ratifitseerida Kyoto protokoll ja alustada selle rakendamist.

– Tuleb jätkata keskkonnaplaneerimise, lubade väljaandmise, kontrollimise, seire ja jõustamise, samuti projektijuhtimise eest vastutavate ministeeriumite ja asutuste haldussuutlikkuse tugevdamist.

Transpordipoliitika

– Tuleb parandada suutlikkust, sealhulgas ulatuslike investeeringuprojektide ettevalmistamisel. Jätkuvalt tuleb näha ette piisavalt vahendeid transpordi infrastruktuuri ja asutuste töös hoidmiseks.

– Tuleb täita Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni konventsioonidest tulenevaid rahvusvahelisi kohustusi ja parandada meresõiduohutust vastavalt Pariisi vastastikuse mõistmise memorandumile.

Energeetika

– Tuleb vastu võtta keskkonnasäästliku energiapoliitika pikaajaline strateegia ja seda rakendada.

– Jätkuvalt tuleb täita kõnealuses valdkonnas võetud piirkondlikke ja rahvusvahelisi kohustusi, pidades silmas konkurentsivõimelise piirkondliku energiaturu loomist.

– Tuleb ühineda selliste rahvusvaheliste tuumaohutuse konventsioonidega, mille lepinguosaline on EURATOM.

Infoühiskond ja meedia

– Tuleb lõpule viia ELi 2002. aastal vastu võetud elektroonilist sidet reguleeriva raamistiku ülevõtmine.

– Tuleb luua konkurents elektrooniliste sidevõrkude turul, mille aluseks on õigusaktide progressiivne rakendamine, konkurentsi soodustavate meetmete kohaldamine ja võimalike olemasolevate turulepääsu takistuste kõrvaldamine.

– Tuleb säilitada reguleerivate asutuste sõltumatus ning tagada neile oma ülesannete täitmiseks piisavad vahendid ja asjatundlikkus.

– Õigusaktid tuleb täielikult ühtlustada ELi audiovisuaalvaldkonna õigustikuga.

Finantskontroll

– Tuleb töötada välja ja rakendada detsentraliseeritud juhtimisvastutuse ja talitluslikult sõltumatu siseauditi põhimõtted kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud standardite ja ELi hea tavaga.

– Tuleb tugevdada riigikontrolli tegevussuutlikkust ning tegevuse ja rahastamise sõltumatust.

– Tuleb töötada välja kord ja arendada välja haldussuutlikkus ELi finantshuvide tõhusa kaitse tagamiseks.

Statistika

– Tuleb jätkata usaldusväärse majandusstatistika välja kujundamist. Tuleb välja arendada institutsionaalne suutlikkus Euroopa standarditele vastavate peamiste statistiliste andmete kogumiseks ja avaldamiseks ettevõtluse, tööturu ja rahvamajanduse arvepidamise valdkonnas.

– Kohalik omavalitsus tuleb täielikult liita valitsemissektori eelarvesse.

<u>Õigus-, vabadus- ja turvalisusküsimused</u>

Viisad, piirikontroll, varjupaigaõigus ja ränne

– Tuleb välja arendada tehniline infrastruktuur ja personali suutlikkus integreeritud piirihalduspoliitika rakendamiseks, tugevdades sealhulgas piiripolitseid ja tolliasutusi. Tuleb lihtsustada piiriületust, luues selleks uusi piiripunkte.

– Tuleb jätkata viisapoliitika ühtlustamist ELi õigusaktide ja tavaga**.**

Uimastid

– Tuleb tõhustada asutustevahelist ja rahvusvahelist koostööd ning parandada politseiasutuste suutlikkust organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse valdkonnas.

Politsei

– Tuleb jätkata ümberkorraldusi; tagada vastutus; korraldada ümber politsei väljaõpe; tagada koostöö õiguskaitseorganite vahel.

Võitlus organiseeritud kuritegevuse ja terrorismiga

– Tuleb välja töötada tõhus tunnistajakaitse süsteem, mis hõlmab ka piirkondlikke elemente.

– Tuleb tugevdada majandus- ja finantskuritegevuse (sealhulgas rahapesu ja rahavõltsimine), pettuse ning korruptsiooni vastast võitlust ja parandada asjaomaseid õigusakte.

– Tuleb hõlbustada ELi liikmesriikidest organiseeritud kuritegevuse vastase võitlusega tegelevate asjaomaste riigiasutuste juurde lähetatud kontaktametnike tööleasumist. Tuleb rakendada Palermo konventsiooni ning selle rahvusvahelist organiseeritud kuritegevust käsitlevaid protokolle ja majandus- ning finantskuritegusid käsitlevaid rahvusvahelisi standardeid.

– Tuleb tõsta haldus- ja kohtusüsteemi suutlikkust, et rakendada karistusseadustikku organiseeritud kuritegevuse suhtes. Tuleb jätkata siseministeeriumi organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse üksuse tugevdamist ja tagada kõigi täitevasutuste tegevuse kooskõlastatus, edasi tuleb arendada ka kriminaalluure suutlikkust.

– Tuleb tugevdada majandus- ja finantskuritegevuse (sealhulgas sularaha ja muude maksevahendite võltsimine) vastast võitlust ning tõsta institutsionaalset ja haldussuutlikkust kõnealuste väljakutsetega tegelemiseks.

Isikuandmete kaitse

– Tuleb tagada andmekaitsega tegeleva järelevalveasutuse sujuv tegevus.

– Tuleb tagada ametiasutuste ja eelkõige õiguskaitseasutuste haldussuutlikkus isikuandmete kaitset käsitlevate õigusaktide rakendamisel.

4. PLANEERIMINE

Stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi raames antakse ühenduse abi Lääne-Balkani riikidele olemasolevate rahastamisvahendite raames, eelkõige vastavalt nõukogu määrusele

(EÜ) nr 1085/2006.[4] Sellest tulenevalt puudub käesoleval otsusel finantsmõju. Montenegro võib saada toetust mitme riigi osalusega ja horisontaalsetest programmidest.

5. TINGIMUSLIKKUS

Lääne-Balkani riikidele antava ühenduse abi tingimuseks on edasised edusammud Kopenhaageni kriteeriumide täitmisel ning edu käesoleva Euroopa partnerluse konkreetsete prioriteetide täitmisel. Nende tingimuste mittetäitmise korral võib nõukogu võtta asjakohaseid meetmeid nõukogu määruse (EÜ) nr 1085/2006 artikli 21 alusel. Ühenduse abi suhtes kohaldatakse ka ülemkogu 29. aprilli 1997. aasta järeldustes määratletud tingimusi, mis käsitlevad eelkõige abisaaja kohustust viia läbi demokraatlikke, majanduslikke ja institutsionaalseid reforme.

6. JÄRELEVALVE

Euroopa partnerluse rakendamist kontrollitakse stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi alusel kehtestatud mehhanismide kaudu, eelkõige komisjoni esitatavate aastaaruannete abil.

[4] ELT L 210, 31.7.2006, lk 82.